

THỰC TRẠNG BẦU KHÔNG KHÍ TÂM LÝ CỦA LỚP HỌC TẠI TRƯỜNG ĐẠI HỌC AN NINH NHÂN DÂN

HUỠNH VĂN SƠN*, NGUYỄN THỊ THANH VÂN**

TÓM TẮT

Bầu không khí tâm lý (BKKTL) của lớp học là trạng thái tâm lý chủ đạo của lớp học. Nó phản ánh tính chất mối quan hệ qua lại giữa các thành viên trong lớp học. Kết quả khảo sát cho thấy, bầu không khí tâm lý của lớp học tại Trường Đại học An ninh nhân dân (ĐHANND) nhìn chung không có mức độ tiêu cực, song xem xét ở từng chỉ báo nghiên cứu vẫn có sự khác biệt rõ rệt (có biểu hiện tiêu cực).

Từ khóa: bầu không khí tâm lý lớp học, Trường Đại học An ninh nhân dân.

ABSTRACT

The reality of the psychological atmosphere in classrooms at the People's Security University

Classroom's psychological atmosphere is the major psychological state in classes, reflecting the mutual relations between class members. The survey result shows that, in general, the classroom psychological atmosphere at the people's security university is not negative, however, when considering every aspect of research indications, there is still a significant difference (sometimes negative).

Keywords: classroom psychological atmosphere, the People's Security University.

1. Đặt vấn đề

Đảng và Nhà nước luôn xác định giáo dục và đào tạo có vai trò đặc biệt quan trọng trong đường lối phát triển kinh tế - chính trị, văn hóa - xã hội, an ninh - quốc phòng của Việt Nam, đặc biệt là trong thời kỳ hội nhập với xu thế toàn cầu hóa. Theo đó, vấn đề xây dựng môi trường giáo dục lành mạnh, tích cực là một trong những nội dung quan trọng được quan tâm nhằm hướng đến một nền giáo dục có chất lượng tốt. Để góp phần tạo nên môi trường giáo dục thân thiện, lành mạnh, không thể không nói đến việc xây dựng BKKTL tích cực cho các lớp học. BKKTL của lớp học thuận hòa, tích

cực, đoàn kết sẽ là điều kiện thuận lợi cho sự phát triển nhân cách của các thành viên, tạo nên môi trường giáo dục thân thiện, gần gũi với người học. Ngược lại, BKKTL tệ nhạt, căng thẳng sẽ tạo ra cảm xúc, tâm trạng tiêu cực cho các thành viên trong lớp học. Sinh viên (SV) Trường ĐHANND rất cần được sinh hoạt, học tập và rèn luyện trong những lớp học có BKKTL thân thiện, có sự quan tâm và hỗ trợ lẫn nhau. Điều này sẽ tác động tích cực đến tâm trạng của mỗi thành viên trong lớp, giúp SV ý thức hơn về tinh thần trách nhiệm với tập thể và với việc học tập, rèn luyện cao hơn, góp phần mang lại kết quả tốt cho hoạt động của lớp học. Đây cũng chính là những điều kiện cần thiết trên con đường lĩnh

* PGS TS, Trường Đại học Sư phạm TPHCM

** HVCH, Trường Đại học Sư phạm TPHCM

hội tri thức khoa học và hình thành những phẩm chất, năng lực quan trọng góp phần hoàn thiện nhân cách người sĩ quan An ninh. Do vậy, việc tìm hiểu thực trạng BKKTL của lớp học ở Trường ĐHANND là rất cần thiết; trên cơ sở đó, đề xuất những biện pháp nhằm cải thiện BKKTL của lớp học.

2. Giải quyết vấn đề

2.1. Phương pháp và khách thể nghiên cứu

Khách thể nghiên cứu bao gồm 317 SV của 4 lớp hệ chính quy tại Trường ĐHANND (gồm: D21A2, D20B1, D20D, và D19C), trong đó D21A2 là lớp học thuộc năm thứ hai chuyên ngành Trinh sát chống gián điệp, D20B1 và D20D là hai lớp học thuộc năm thứ ba chuyên ngành đào tạo Trinh sát chống phản động và An ninh điều tra, D19C là lớp học thuộc năm thứ tư chuyên ngành Trinh sát bảo vệ an ninh nội bộ.

Trong nghiên cứu này, chúng tôi sử dụng phối hợp các phương pháp nghiên cứu như phương pháp phân tích và tổng hợp lí thuyết, phương pháp điều tra bằng bảng hỏi, phương pháp phỏng vấn sâu, phương pháp quan sát và phương pháp xử lí số liệu bằng thống kê toán học, sử dụng phần mềm SPSS phiên bản 13.0 để thống kê dữ liệu.

Căn cứ vào đặc điểm của các lớp học và kết quả phân tích, tổng hợp tài liệu,

chúng tôi xây dựng bảng hỏi gồm 39 câu hỏi. Các câu hỏi đều nhằm tập trung làm rõ mục tiêu nghiên cứu, cụ thể là khảo sát về thực trạng BKKTL của lớp học, các yếu tố ảnh hưởng đến thực trạng BKKTL của lớp học và đề xuất của SV về những biện pháp cải thiện BKKTL của lớp học; trong đó, nhóm câu hỏi khảo sát thực trạng BKKTL của lớp học được thiết kế theo ba nhóm thái độ: thái độ đối với bản thân, thái độ giữa các thành viên trong lớp học đối với nhau (gọi tắt là thái độ đối với nhau) bao gồm thái độ đối với các thành viên khác và thái độ đối với giảng viên, thái độ đối với nhiệm vụ bao gồm thái độ đối với học tập và rèn luyện. Mỗi câu hỏi có nội dung đánh giá biểu hiện khác nhau của BKKTL tương ứng với từng chỉ báo, được tính từ 1 đến 5 điểm tương ứng với các mức từ 1 đến 5; trong đó, mức 5 là mức tích cực nhất và mức 1 là mức tiêu cực nhất. Để đưa ra kết luận về thực trạng BKKTL của lớp học, chúng tôi thống nhất cách phân chia mức độ: Từ 1 đến cận 1,8 (rất tiêu cực), từ 1,8 đến cận 2,6 (khá tiêu cực), từ 2,6 đến cận 3,4 (trung tính), từ 3,4 đến 4,2 (khá tích cực) và từ 4,2 đến 5 (rất tích cực).

2.2. Kết quả nghiên cứu

2.2.1. Đánh giá khái quát về bầu không khí tâm lí của lớp học (xem bảng 1 và bảng 2)

Bảng 1. Điểm trung bình (ĐTB) và độ lệch chuẩn (ĐLC) của các biểu hiện khái quát BKKTL của lớp học

Tiêu chí \ Lớp	D21A2		D20B1		D20D		D19C	
	ĐTB	ĐLC	ĐTB	ĐLC	ĐTB	ĐLC	ĐTB	ĐLC
Thái độ đối với nhau	2,32	0,45	3,12	0,46	3,65	0,45	3,97	0,45
Thái độ đối với bản thân	3,00	0,68	3,90	0,59	3,35	0,57	4,16	0,67
Thái độ đối với nhiệm vụ	2,75	0,47	3,15	0,44	3,02	0,46	3,39	0,47
Chung	2,61	0,52	3,26	0,49	3,34	0,47	3,75	0,51

Bảng 2. Đánh giá khái quát mức độ BKKTL của lớp học

Tiêu chí	D19C	D2B1	D20D	D21A2
Thái độ đối với nhau	Khá tích cực	Trung tính	Khá tích cực	Khá tiêu cực
Thái độ đối với bản thân	Khá tích cực	Khá tích cực	Trung tính	Trung tính
Thái độ đối với nhiệm vụ	Trung tính	Trung tính	Trung tính	Trung tính
Chung	Khá tích cực	Trung tính	Trung tính	Trung tính

Dựa vào cách phân chia mức độ ở trên và kết quả khảo sát thể hiện ở bảng 1, có thể nhận thấy BKKTL của lớp học có sự khác nhau khá rõ giữa các lớp. Theo kết quả đánh giá mức độ biểu hiện của BKKTL của lớp học ở bảng 2, nhìn chung không có lớp nào có biểu hiện BKKTL ở hai đầu cực là “rất tiêu cực” hay “rất tích cực”, kể cả mức độ “khá tiêu cực”. Cả ba lớp D20B1, D20D và D21A2 đều có kết quả ở mức độ “trung tính”. Riêng lớp D19C có kết quả khá cao ở mức độ “khá tích cực”. Tuy nhiên, nếu quan sát từng nhóm tiêu chí, chúng ta vẫn nhận ra có sự khác biệt rõ rệt. Lớp D21A2 có điểm số ở một nhóm tiêu chí (thái độ đối với nhau) thể hiện mức độ “khá tiêu cực”. Các lớp đều thể hiện mức độ “trung tính” khi hỏi về thái độ đối với nhiệm vụ.

So với ba lớp còn lại, kết quả khảo sát về BKKTL của lớp D19C cho giá trị trung bình khá cao (ĐTB=3,75) ở mức độ “khá tích cực”. Đây là lớp học thuộc năm thứ tư và đang chuẩn bị bước sang năm thứ năm. Mỗi quan hệ giữa các thành viên trong lớp được thể hiện rất tốt, ở mức “khá tích cực” (ĐTB=3,97). Riêng thái độ đối với bản thân cũng với mức “khá tích cực” nhưng được xem là tốt nhất với trị số trung bình cao hơn (4,16). Ở tiêu chí *thái độ đối với nhiệm vụ* của lớp D19C, trị số trung bình là 3,39, tuy đang gần đạt đến mức 3,4 là “khá tích cực”, nhưng với cách phân chia mức độ như trên thì lớp vẫn rơi vào trường hợp “trung tính”.

Tương đồng với lớp D19C về tiêu chí *thái độ đối với bản thân*, lớp D20B1 cũng đạt mức “khá tích cực” (ĐTB=3,90). Như vậy, các thành viên

trong lớp đã có biểu hiện tích cực, có cảm xúc tốt về bản thân khi đứng trong tập thể. Tuy nhiên, với các tiêu chí còn lại, lớp D20B1 đều ở mức “trung tính” với hai trị số trung bình lần lượt là 3,12 và 3,15 tương ứng với *thái độ đối với nhau* và *thái độ đối với nhiệm vụ*. Nhìn chung, với kết quả trị số trung bình là 3,26, BKKTL của lớp D20B1 được đánh giá là ở mức “trung tính”.

Lớp D20D cũng có kết quả tương tự với lớp D19C và D20B1 khi đạt mức “trung tính” ở khía cạnh *thái độ đối với nhiệm vụ*, mặc dù trị số trung bình có khác nhau (ĐTB=3,02). Ở hai tiêu chí còn lại, có sự trái ngược với lớp D20B1, cụ thể là: mức “khá tích cực” rơi vào tiêu chí *thái độ đối với nhau* (ĐTB=3,65) và tiêu chí *thái độ đối với bản thân* lại có mức “trung tính” (ĐTB=3,35). Như vậy, ở hai lớp này có những đặc điểm khác biệt về thái độ của mỗi thành viên đối với nhau và đối với chính bản thân mình. Mặc dù có sự trái ngược này, nhưng với kết quả trung bình thu được là 3,34, thì mức độ đánh giá đối với lớp D20D vẫn là “trung tính”.

Lớp D21A2 là lớp duy nhất có điểm số ở tiêu chí *thái độ đối với nhau* thể hiện mức độ “khá tiêu cực” (ĐTB=2,32). Hai tiêu chí *thái độ đối với bản thân* và *thái độ đối với nhiệm vụ* cho kết quả tương đương với kết quả của lớp D20D, cụ thể là đều rơi vào mức “trung tính” với ĐTB lần lượt là 3,00 và 2,75. Điểm đáng lưu ý ở đây là, mặc dù đều ở mức “trung tính”, nhưng con số trung bình ở tiêu chí *thái độ đối với nhiệm vụ* (ĐTB=2,75) là thấp nhất so với các lớp, cao hơn mức cận dưới “trung tính” không đáng kể. Như vậy, căn cứ vào từng tiêu chí, lớp D21A2 có kết quả khảo sát về BKKTL của lớp học thấp nhất so với các lớp khác.

2.2.2. *Đánh giá cụ thể về bầu không khí tâm lý của lớp học thông qua từng nhóm thái độ*

(i) *Đánh giá về BKKTL của lớp học thông qua thái độ của các thành viên trong lớp học đối với nhau (bao gồm thái độ đối với các SV khác trong lớp và thái độ đối với giảng viên) (xem bảng 3)*

Bảng 3. ĐTB và ĐLC của các biểu hiện về BKKTL của lớp học thông qua thái độ đối với nhau

Lớp	ĐTB và ĐLC	Thái độ đối với các SV khác	Thái độ đối với giảng viên	ĐTB chung (Thái độ đối với nhau)
D19C	TB	3,89	4,12	3,97
	ĐLC	0,32	0,44	0,45
D20B1	TB	3,25	2,91	3,12
	ĐLC	0,41	0,34	0,46
D20D	TB	4,20	2,72	3,65
	ĐLC	0,39	0,41	0,45
D21A2	TB	2,40	2,19	2,32
	ĐLC	0,32	0,34	0,45

Bảng 3 cho thấy Lớp D21A2 có kết quả thể hiện mối quan hệ không tốt giữa các SV với nhau, cụ thể có trị số trung bình là 2,40 và xếp vào mức “khá tiêu cực”. Mức này cũng thể hiện mối quan hệ của của các thành viên trong lớp đối với giảng viên và có trị số trung bình thấp hơn (ĐTB=2,19). Số liệu này cho thấy biểu hiện không tốt trong thái độ giao tiếp giữa các thành viên với nhau và cần lưu ý để có biện pháp tác động phù hợp.

Lớp D19C đều có kết quả ở mức “khá tích cực” trong biểu hiện thái độ đối với các SV khác và đối với giảng viên, trùng khớp với số liệu chung. Trong đó, trị số trung bình về *thái độ đối với giảng viên* (ĐTB=4,12) cao hơn trị số trung bình về *thái độ đối với các SV khác* (ĐTB=3,89).

Ở hai lớp D20B1 và D20D, mặc dù có kết quả khảo sát trùng khớp ở mức độ “trung tính” khi nói về *thái độ đối với giảng viên*, nhưng sự khác biệt về trị số trung bình ở thái độ đối với các SV khác làm cho kết quả chung có sự khác biệt. Với ĐTB là 4,20, thái độ của các thành viên trong lớp D20D đối với nhau có biểu hiện rất tốt, tạo được sự thân thiện, gắn bó với nhau. Trong khi đó, *thái độ đối với các SV khác* của các thành viên lớp D20B1 chỉ dừng ở mức “trung tính” với trị số trung bình là 3,25. *Thái độ đối với giảng viên* cũng ở mức “trung tính” tương đồng với kết quả của lớp D20D (trị số trung bình thấp lần lượt là 2,91 và 2,72). Như vậy, biểu hiện ở hai mặt *thái độ đối với các SV khác* và *thái độ đối với giảng viên* của lớp D20B1 trùng khớp với kết quả chung là “trung tính”. Riêng lớp

D20D đạt mức “rất tích cực” ở mặt thái độ đối với các SV khác và mức “trung tính” ở khía cạnh *thái độ đối với giảng viên* nên kết quả chung ở mức “khá tích cực”.

(ii) *Đánh giá về BKKTL của lớp học thông qua thái độ của các thành viên đối với bản thân*

Nhìn chung, SV các lớp có thái độ tương đối tốt về bản thân mình, không lớp nào có biểu hiện ở mức độ “rất tiêu cực” hay “khá tiêu cực” nhưng cũng không có lớp nào đạt mức tốt nhất là “rất tích cực”. Ở biểu hiện *thái độ đối với bản thân*, lớp D19C vẫn giữ mức độ “khá tích cực” với trị số trung bình cao (ĐTB=4,16). Mức độ này còn thuộc về lớp D20B1 với trị số trung bình khá cao (ĐTB=3,90). Mức độ “trung tính” là từ dùng để mô tả *thái độ đối với bản thân* của SV thuộc hai lớp D20D và D21A2 với trị số trung bình là 3,35 và 3,00. Nhìn chung, có thể nhận thấy chiều hướng thái độ tích cực đối với bản thân tăng dần theo năm học. Trị số trung bình thấp nhất rơi vào lớp năm thứ hai (D21A2), sau đó tăng dần và cao nhất ở lớp năm thứ 4 (D19C).

(iii) *Đánh giá về BKKTL của lớp học thông qua thái độ của các SV đối với nhiệm vụ học tập và rèn luyện*

Chúng tôi nhận thấy biểu hiện BKKTL của lớp học thông qua *thái độ đối với nhiệm vụ* có sự tương đồng rõ rệt giữa các lớp. Mức độ “trung tính” là mức độ chủ đạo trong kết quả khảo sát chung và kết quả khảo sát thành phần. Tuy trị số trung bình có khác nhau giữa các lớp về thái độ đối với học tập và rèn luyện song

không chênh lệch nhiều. Riêng lớp D19C có thái độ đối với học tập và rèn luyện rơi vào hai mức độ “khá tiêu cực” và “khá tích cực”. Với độ lệch chuẩn thấp, cho thấy các ý kiến khảo sát được là khá tập trung, ít phân tán. Mặc dù kết quả khảo

sát ở ba lớp D20B1, D20D và D21A2 chỉ ra sự giống nhau về mức độ “trung tính” ở cả hai mặt thái độ đối với học tập và rèn luyện, nhưng trong từng mặt vẫn có sự khác nhau ở những biểu hiện cụ thể như nội dung bảng 4 sau đây:

Bảng 4. Một số biểu hiện nổi bật của BKKTL của lớp học thông qua thái độ đối với nhiệm vụ học tập và rèn luyện

Biểu hiện			ĐTB	ĐLC	Mức độ	
Thái độ đối với học tập	Tích cực	D20B1	Coi trọng	4,36	0,46	Rất tích cực
		D20D	Hợp tác, chia sẻ hiểu biết lẫn nhau	4,12	0,57	Khá tích cực
		D21A2	Có tinh thần tự lực	4,05	0,69	Khá tích cực
		D19C	Hứng thú với việc lồng ghép bài học và hoạt động thực tế, ngoại khóa	4,53	0,46	Rất tích cực
	Tiêu cực	D20B1	Cảm thấy nặng nề trong học tập và thi cử	2,23	0,43	Khá tiêu cực
		D20D	Dựa dẫm người khác	2,57	0,52	Khá tiêu cực
		D21A2	Giấu kiến thức, ích kỉ trong việc chia sẻ hiểu biết	2,01	0,74	Khá tiêu cực
		D19C	Không hứng thú với phương pháp của giảng viên	2,43	0,64	Khá tiêu cực
Thái độ đối với rèn luyện	Tích cực	D20B1	Tự giác tham gia	4,53	0,49	Rất tích cực
		D20D	Tự giác tham gia	4,45	0,57	Rất tích cực
		D21A2	Coi trọng	4,14	0,63	Khá tích cực
		D19C	Thoải mái khi tham gia	4,58	0,41	Rất tích cực
	Tiêu cực	D20B1	Không hứng thú với nội dung hoạt động	2,52	0,48	Khá tiêu cực
		D20D	Chấp nhận, dung túng những hành vi sai trái	2,64	0,54	Trung tính
		D21A2	Miễn cưỡng tham gia	2,57	0,69	Khá tiêu cực
		D19C	Không hứng thú với nội dung hoạt động	2,12	0,71	Khá tiêu cực

Có thể nhận thấy biểu hiện tích cực nổi bật của lớp D20B1 có ĐTB rất cao (4,36) ở mức “rất tích cực”. Đó là việc xác định hoạt động học tập đóng vai trò

hết sức quan trọng trong sự phát triển của mỗi người. Đối với lớp D19D, trị số trung bình cũng rất cao (4,53) ở biểu hiện “hứng thú với việc lồng ghép bài học và

hoạt động thực tế, ngoại khóa”. Điều này đã phản ánh thái độ tích cực của SV trong việc tăng cường cập nhật kiến thức thực tiễn ngoài vở lí thuyết trên lớp. Các biểu hiện tích cực có trị số trung bình cũng khá cao là “sự chia sẻ, hợp tác trong học tập” (D20D) và “có tinh thần tự lực trong học tập” (D21A2). Hai biểu hiện này dù không chạm mức “rất tích cực” song với mức “khá tích cực” cũng là tín hiệu đáng mừng. Bốn biểu hiện chưa tốt của các lớp đều nằm trong mức “khá tiêu cực”. Đó là “cảm thấy nặng nề trong học tập và thi cử” của SV lớp D20B1 (ĐTB=2,23); “dựa dẫm người khác” (lớp D20D với ĐTB=2,57), “giấu kiến thức, ích kỉ trong việc chia sẻ hiểu biết” (lớp D21A2 với ĐTB=2,01) và “không hứng thú với phương pháp của giảng viên” (lớp D19C với ĐTB=2,43)

Về thái độ đối với rèn luyện, biểu hiện tích cực “tự giác tham gia” thể hiện rất rõ ở cả hai lớp D20B1 và D20D với ĐTB rất cao (4,53 và 4,45). Biểu hiện “thoải mái khi tham gia” ở lớp D19C cũng rất nổi bật với trị số trung bình 4,58. SV lớp D21A2 cũng thể hiện thái độ xem trọng hoạt động rèn luyện, phong trào đối với sự phát triển của tập thể nói chung và sự trưởng thành của cá nhân nói riêng. Bên cạnh đó, cũng cần lưu ý những biểu hiện chưa tốt để có biện pháp tác động, cải thiện. Ở lớp D20B1 và D19C, SV cảm nhận chưa tốt về nội dung hoạt động và cho rằng hầu hết các hoạt động chưa thật sự phong phú, đa dạng và cuốn hút SV, điều này làm cho kết quả khảo sát ở mức “khá tiêu cực”. Tuy ở mức “trung tính”, nhưng trong tập thể lớp D20D vẫn

có tình trạng bao che, dung túng cho những hành vi sai trái, điều này khá phù hợp với kết quả khảo sát trên về sự dễ dãi trong đối xử với nhau.

Tóm lại, từ kết quả nghiên cứu, có thể khẳng định BKKTL khi hình thành mang những đặc trưng riêng và được biểu hiện qua thái độ của các thành viên đối với nhau, qua thái độ đối với chính bản thân họ và nhất là thái độ đối với nhiệm vụ học tập và rèn luyện. Không thể đánh đồng giữa BKKTL của các lớp với nhau, bởi lẽ lớp học là tập hợp những SV, họ được sinh hoạt, học tập và rèn luyện trong cùng một ngôi trường đại học nhưng khác nhau về chuyên ngành, chịu sự tác động của nhiều yếu tố khác nhau như đội ngũ quản lí (cán bộ quản lí SV, Ban chỉ huy lớp...), đội ngũ giảng viên...

3. Kết luận và đề xuất một số biện pháp quản lí giáo dục và giảng dạy

BKKTL của lớp học tại Trường ĐHANND có những nét đặc trưng riêng, được thể hiện trong từng khía cạnh thái độ, trong đó rõ nét nhất là ở biểu hiện *thái độ đối với giảng viên và thái độ đối với học tập*; không có lớp nào có biểu hiện BKKTL ở hai đầu cực là “rất tiêu cực” hay “rất tích cực”, kể cả mức độ “khá tiêu cực”. Cả ba lớp D20B1, D20D và D21A2 đều có kết quả ở mức độ “trung tính”, riêng lớp D19C đạt kết quả khá cao ở mức độ “khá tích cực”. Tuy nhiên, trong từng nhóm tiêu chí, vẫn có biểu hiện tiêu cực (lớp D21A2 có điểm số ở một nhóm tiêu chí (thái độ đối với nhau) thể hiện mức độ “khá tiêu cực”). Từ kết quả nghiên cứu trên, chúng tôi đề

xuất một số biện pháp đối với công tác quản lý giáo dục và giảng dạy như sau:

- Cần quan tâm, hỗ trợ về kinh phí, thời gian tổ chức các hoạt động hướng tới xây dựng BKKTL tích cực của lớp học, nhất là trong công tác thi đua khen thưởng (cần kịp thời biểu dương những lớp học có các thành viên luôn đoàn kết, hợp tác, giúp đỡ lẫn nhau hăng hái thi đua lập thành tích cao trong học tập và rèn luyện);
- Tạo điều kiện thuận lợi cho giảng viên phát huy năng lực chuyên môn và năng lực sư phạm (nhân rộng điển hình, biểu dương, khen thưởng, hỗ trợ học tập, nâng cao trình độ);

- Giảng viên cần tăng cường sử dụng các phương pháp giảng dạy tích cực;

- Cán bộ quản lý SV cần quan tâm sâu sát đến từng thành viên trong lớp, có sự lựa chọn và phân công công việc hợp lý cho các thành viên trong lớp, thường xuyên quan tâm đến công tác giáo dục chính trị tư tưởng cho SV, giáo dục ý thức học tập và rèn luyện, mở rộng dân chủ đi đôi với duy trì nghiêm kỉ luật, nội quy, quy định, điều lệnh;
- Tổ chức cho SV nghe báo cáo chuyên đề về xây dựng BKKTL tích cực của lớp học.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Vũ Dũng (2000), *Tâm lí học xã hội*, Nxb Khoa học xã hội, Hà Nội.
2. Trần Hiệp (1997), *Tâm lí học xã hội – Những vấn đề lí luận*, Nxb Khoa học xã hội.
3. Nguyễn Ngọc Phú (2000), *Một số vấn đề Tâm lí học quân sự trong xây dựng quân đội*, Nxb Quân đội Nhân dân, Hà Nội.
4. Trần Thị Bích Trà, Nguyễn Thị Phương Hoa (2007), “Thực trạng không khí tâm lí lớp học của học sinh THCS Hà Nội”, *Tạp chí Tâm lí học*, (1), tr.48-55.
5. Nguyễn Hữu Thụ (2007), “Nghiên cứu bầu không khí tâm lí trong một số doanh nghiệp dệt trên địa bàn Hà Nội”, *Tạp chí Tâm lí học*, (11), tr.1-5.

(Ngày Tòa soạn nhận được bài: 08-8-2012; ngày phản biện đánh giá: 12-9-2012;
ngày chấp nhận đăng: 12-10-2012)